

Uchwała nr 27/2024

Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN działającego przy
Wydziale II Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN
z dnia 18 grudnia 2024 roku

w sprawie opinii Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Na podstawie § 7 Regulaminu komitetów naukowych stanowiącego załącznik do uchwały Nr 37/2024 Prezydium Polskiej Akademii Nauk z dnia 17 września 2024 r. w sprawie Regulaminu komitetów naukowych Polskiej Akademii Nauk, uchwała się, co następuje:

§ 1

Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN przyjął opinię w sprawie projektu Ustawy o Centralnym Azylu dla Zwierząt z dnia 22 listopada 2024 r.

§ 2

Opinia Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN z dnia 18 grudnia 2024 roku stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3

Uprawnionych do głosowania – 41 osób; głosowały – 24 osoby.

Wyniki głosowania: Tak: 23; Nie: 0; Wstrzymuję się: 1.

§ 4

Uchwała wyraża poglądy Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk i nie powinna być utożsamiana ze stanowiskiem Polskiej Akademii Nauk.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący KNZiA PAN

Prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski

**Opinia Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury
Polskiej Akademii Nauk w sprawie projektu Ustawy o Centralnym Azylu dla
Zwierząt z dnia 22 listopada 2024 r.**

Projekt ustawy z dnia 22 listopada 2024 r. wprowadza istotne modyfikacje w funkcjonowaniu Centralnego Azylu dla Zwierząt, mające na celu usprawnienie procedur oraz dostosowanie przepisów do zmieniających się warunków. Niemniej jednak, projekt zawiera wady i niedociągnięcia, które mogą wpłynąć na skuteczność wprowadzenia przepisów oraz ich zgodność z rzeczywistymi potrzebami organizacyjnymi i finansowymi.

Ogólna ocena Projektu

Jedną z głównych wad przedłożonego dokumentu jest brak precyzyjnego uzasadnienia potrzeby niektórych zmian, zwłaszcza dotyczących rozszerzenia zakresu zadań Azylu o ochronę przyrody i edukację. Projekt nie wyjaśnia dokładnie, dlaczego aktualny zakres działalności Azylu jest niewystarczający ani jakie korzyści mają wynikać z wprowadzonych zmian. Podobnie, rozszerzenie decyzyjności Dyrektora Azylu w kwestii uśmiercania zwierząt nie odnosi się do istniejących przepisów prawnych ani nie wyjaśnia, dlaczego dotychczasowe regulacje są niewystarczające. Rozszerzenie decyzyjności Dyrektora Azylu może być sprzeczne z rygorami wynikającymi z innych aktów prawnych, co zostało zasygnalizowane, ale nie rozwiązane w projekcie.

Ponadto, projekt zawiera ogólne sformułowania bez szczegółów, takie jak brak informacji o opóźnieniach w harmonogramie wydatkowania środków inwestycyjnych oraz brak analizy problemów związanych z aktualnymi procedurami administracyjnymi. Zmiany budżetowe są uzasadniane ogólnikowo, bez szczegółowej analizy ich wpływu na budżet w latach 2025–2031, a rozszerzenie działalności Azylu o edukację może wiązać się z dodatkowymi kosztami, które nie zostały uwzględnione.

Kolejną wadą jest brak spójności terminologicznej, zwłaszcza w kwestii kryteriów odmowy przyjęcia lub transportu zwierząt. Brak szczegółów w tym zakresie może prowadzić do dowolności w podejmowaniu decyzji i ryzyka błędów w praktyce. Zmiany rozszerzające kompetencje Dyrektora Azylu mogą także kolidować z przepisami prawa ochrony przyrody, ale ten problem nie został rozwiązany w projekcie.

Z kolei zmiany wprowadzające skreślenie obowiązku podawania szczegółowych informacji o zwierzętach w protokołach odmowy przyjęcia mogą prowadzić do utraty ważnych danych, istotnych dla późniejszego monitorowania losów zwierząt. Zmniejszenie odpowiedzialności za transport zwierząt, szczególnie gdy Azyl nie dysponuje własnymi pojazdami, może skutkować naruszeniem standardów transportu oraz brakiem przejrzystości. Zredukowanie wymagań dotyczących uśmiercania zwierząt chronionych może ograniczyć kontrolę nad tymi procesami, stanowiąc zagrożenie dla ochrony gatunków.

Rozszerzenie obszarów, na które można wprowadzać zwierzęta, np. parki narodowe, bez odpowiednich regulacji, może prowadzić do negatywnego wpływu na ekosystemy. Zwiększenie kompetencji Dyrektora Azylu w zakresie podejmowania decyzji o uśmiercaniu zwierząt centralizuje odpowiedzialność, co może prowadzić do arbitralnych decyzji,

szczególnie w sytuacjach konfliktowych.

Problemy finansowe, wynikające z przesunięcia harmonogramu finansowania i opóźnienia w wykorzystaniu środków w 2023 roku, mogą negatywnie wpłynąć na realizację ważnych zadań Azylu, takich jak adaptacja nieruchomości czy zakup wyposażenia. Projekt zawiera ogólne sformułowania dotyczące inwestycji, bez dokładnego wyjaśnienia potrzeby finansowania oraz wskazania konkretnych korzyści. Niespójność danych finansowych, w tym wzrost kosztów inwestycji, również budzi wątpliwości. Brak jest pełnej analizy ryzyk związanych z opóźnieniami w realizacji inwestycji i wpływu na lokalną społeczność.

W uzasadnieniu projektu z jednej strony budynki są określane jako zdolne do adaptacji, z drugiej jako stanowiące zagrożenie dla życia i zdrowia. Brak wyraźnego wyjaśnienia, jakie konkretnie prace są wymagane, aby zmniejszyć to zagrożenie. Brakuje również oceny ryzyka opóźnień wynikających z procedur administracyjnych i pozyskania pozwoleń budowlanych.

Budzi wątpliwości długi czas realizacji inwestycji, który wynosi aż 54 miesiące, w tym 36 miesięcy przeznaczonych na roboty budowlane. Brakuje szczegółowego uzasadnienia, dlaczego proces ma trwać tak długo oraz jakie ryzyka wiążą się z opóźnieniami. Nie uwzględniono również analizy alternatywnych lokalizacji, tańszych rozwiązań adaptacyjnych ani ewentualnych zmian w organizacji przestrzeni, które mogłyby zaspokoić potrzeby Centralnego Azylu.

Podsumowując, projekt wprowadza zmiany, które są potrzebne, ale wymagają dokładniejszych analiz finansowych, technicznych i społecznych, aby zapewnić przejrzystość, efektywność i zgodność z obowiązującym prawem.

Szczegółowa ocena zmian

Wprowadzona zmiana w art. 4, pkt 1, zobowiązująca do uzyskania zgody Dyrektora Centralnego Azylu na czasowe przetrzymywanie zwierząt, ma na celu zwiększenie kontroli nad tym procesem. Z jednej strony, może to przyczynić się do większej transparentności i ograniczenia nadużyć. Z drugiej strony, może prowadzić do wydłużenia procedur, co w niektórych sytuacjach, np. w przypadku zwierząt wymagających natychmiastowej pomocy, może mieć negatywne konsekwencje dla dobrostanu zwierząt. Aby zwierzęta w potrzebie otrzymały pomoc jak najszybciej, należy wprowadzić możliwość szybkiego uzyskania zgody Dyrektora w nagłych wypadkach.

Wprowadzenie art. 4a zwiększa elastyczność działania Centralnego Azylu poprzez możliwość delegowania części zadań na inne podmioty. Z jednej strony, takie rozwiązanie może przyczynić się do optymalizacji kosztów i wykorzystania dostępnych zasobów. Z drugiej strony, rodzi ryzyko utraty kontroli nad jakością świadczonych usług oraz rozproszenia odpowiedzialności. Aby zminimalizować te zagrożenia, niezbędne jest stworzenie jasnych ram prawnych określających zasady delegowania zadań oraz skuteczny mechanizm monitorowania realizacji powierzonych zadań przez podmioty zewnętrzne.

Zmiany w art. 5 otwierają drogę do szerszej współpracy, obejmując nowe podmioty takie jak instytucje naukowe. Dodatkowo, wprowadzenie możliwości realizacji zadań określonych w art. 4 pkt 5, 7 i 9 poszerza zakres działań. Ta nowelizacja może przynieść wiele korzyści, szczególnie w obszarze badań naukowych i ochrony gatunków. Jest to krok pozytywny, ale wymaga precyzyjnego określenia zasad współpracy.

Nowelizacja art. 6 i 7 przynosi szereg zmian w zakresie dokumentacji i procedur administracyjnych Azylu. Z jednej strony, uproszczenie formalności, takie jak usunięcie

zbędnych danych i wprowadzenie kwalifikowanych form podpisu, zwiększa efektywność działania. Z drugiej strony zmniejszenie liczby wymaganych informacji w protokołach może prowadzić do braku pełnej dokumentacji dotyczącej zwierząt, co utrudnia monitorowanie i ocenę decyzji odmownych. Informacje te mogą być istotne dla dalszego losu zwierzęcia, np. przy próbach znalezienia alternatywnego miejsca jego przetrzymywania.

Usunięcie wymogu uzyskania zezwolenia na uśmiercenie zwierzęcia, proponowane w nowelizacji art. 8 ust. 1 pkt 6, stanowi znaczące odejście od dotychczasowych regulacji. Choć może to przyspieszyć niektóre procedury, to jednocześnie rodzi poważne obawy związane z nadużyciami i pogorszeniem dobrostanu zwierząt. Brak odpowiedniej kontroli administracyjnej w tym zakresie może prowadzić do sytuacji, w których decyzja o uśmierceniu będzie podejmowana arbitralnie, bez uwzględnienia interesu zwierzęcia.

Proponujemy uzupełnienie art. 8 ust. 2 pkt 3 o frazę „przyjętego do Centralnego Azylu”, aby precyzyjnie określić, że koszty utylizacji ponosi Azyl tylko w przypadku zwierząt, które zostały do niego przyjęte. Zmiana ta zwiększa przejrzystość przepisów i zapobiega niejednoznaczności.

Usunięcie możliwości transportu zwierząt przez inne podmioty, przewidziane w art. 10 pkt 2, może negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie Azylu. W przypadku ograniczonej dostępności własnych środków transportu, Azyl może mieć trudności z zapewnieniem sprawnej realizacji swoich zadań.

Proponowane zmiany w przepisach dotyczących uśmiercania zwierząt chronionych wprowadzają istotne modyfikacje w dotychczasowym systemie. Z jednej strony, uproszczenie procedury dla gatunków CITES może zwiększyć efektywność działania administracji. Z drugiej strony, usunięcie obowiązku konsultacji z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska może prowadzić do osłabienia kontroli nad podejmowanymi decyzjami.

Przedstawiony projekt, mimo pewnych zalet, zawiera szereg niedoskonałości i luk, które wymagają uzupełnienia w toku dalszych prac legislacyjnych.